

POSTANOWIENIE

Dnia 26 marca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **P. K.**,
oskarżonego o czyny z art. 56 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 65 k.k. i in.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 26 marca 2021 r.,
kwestii dopuszczalności skargi obrońcy oskarżonego
na wyrok Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 5 listopada 2020 r., sygn. II AKa (...),
uchylający w części wyrok Sądu Okręgowego w S.
z dnia 13 grudnia 2019 r., sygn. III K (...),
i przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania,
na podstawie art. 539f k.p.k. w zw. z art. 530 § 2 in fine k.p.k. i art. 531 § 1 k.p.k.,

p o s t a n o w i ł:

- 1. pozostawić bez rozpoznania skargę obrońcy oskarżonego;**
- 2. obciążyć oskarżonego kosztami sądowymi postępowania w przedmiocie skargi.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w S. wyrokiem z dnia 13 grudnia 2019 r., sygn. akt III K (...), w pkt. 1 uniewinnił m.in. P. K. od popełnienia czynu z art. 258 § 1 i 3 k.k. W pkt 2 wyroku Sąd Okręgowy uznał P. K. za winnego popełnienia czynu z art. 59 ust. 1 w zb. z art. 58 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 kk. w zw. z art. 4 § 1 kk. i wymierzył mu karę 2 lat pozbawienia wolności oraz grzywnę w wysokości 100 stawek dziennych po 30 zł każda. W pkt 3

wyroku P. K. uznano za winnego popełnienia czynu z art. 263 § 2 k.k. i za ten czyn wymierzono mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności. W pkt 4 wyroku Sąd Okręgowy uznał P. K. za winnego popełnienia czynu z art. 62 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii i za ten czyn wymierzył mu karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności. W pkt 5 wyroku Sąd I instancji uniewinnił P. K. od popełnienia przestępstw opisanych w punktach: XVIII, XX, XXI, XXII - czyn z art. 56 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 65 k.k. oraz czyny z art. 56 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 65 k.k. (trzy czyny).

Sąd Okręgowy, w pkt 19 wyroku, na podstawie art. 85 § 1 kk. 86 § 1 k.k., orzekł wobec P. K. karę łączną 3 lat pozbawienia wolności. W pkt 23 wyroku, na podstawie art. 70 ust. 4 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, orzeczono m.in. wobec P. K. na rzecz Stowarzyszenia M. nawiązkę w kwocie 3 000 zł.

Apelację od ww. wyroku złożył m.in. prokurator oraz obrońca P. K.

Wyrokiem z dnia 5 listopada 2020 r., sygn. akt II AKa (...), Sąd Apelacyjny w (...) uchylił orzeczenie o karze łącznej pozbawienia wolności wymierzonej P. K. (pkt I), uchylił pkt 2 zaskarżonego wyroku i sprawę P. K. w zakresie czynów opisanych w pkt II – VI, VIII – XVII, XIX, XXIII – XXIV, XXVII – XXVIII części wstępnej zaskarżonego wyroku przekazał Sądowi Okręgowemu w S. do ponownego rozpoznania; przekazanie dotyczyło także czynu z pkt VII części wstępnej wyroku (chodzi tu o czyny z art. 56 ust. 1 lub ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 65 k.k., art. 58 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii). W pkt IV wyroku Sąd II instancji zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że obniżył orzeczoną wobec P. K. w pkt 4 wyroku karę pozbawienia wolności do roku, obniżył także orzeczoną wobec P. K. w pkt 23 wyroku nawiązkę do kwoty 1000 zł i ustalił, że została ona wymierzona w związku ze skazaniem go w pkt 4 wyroku (pkt IV a – b). W pkt V Sąd Apelacyjny orzekł wobec P. K. karę łączną roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności. Sąd odwoławczy w pozostałym zakresie utrzymał w mocy zaskarżony wyrok (pkt VI).

Od powyższego wyroku skargę w trybie art. 539a § 1 i 2 k.p.k., art. 539b § 1 k.p.k., art. 539f k.p.k. w zw. z art. 425 § 3 k.p.k. w zw. z art. 428 § 1 k.p.k. w zw. z art. 525 § 1 k.p.k. wniósł obrońca oskarżonego P. K. „w części, tj. co do pkt I

sentencji tegoż rozstrzygnięcia uchylającej wyrok Sądu Okręgowego w S. III Wydziału Karnego z dnia 13 grudnia 2019 r. wydany w sprawie o sygn. akt III K (...), a więc w zakresie przekazującym sprawę Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania”.

Na podstawie art. 539a § 3 k.p.k. powyższemu wyrokowi obrońca zarzucił: „naruszenie art. 437 § 1 k.p.k. poprzez wydanie przez Sąd Apelacyjny w (...) rozstrzygnięcia w toku rozprawy z dnia 5 listopada 2020 r., podczas gdy obrońca z przyczyn zdrowotnych, tj. zachorowania na COVID-19, nie mógł stawić się na terminie rozprawy, w związku z czym zgodnie z obowiązującymi przepisami złożono formalnie wniosek o odroczenie tegoż terminu rozprawy odwoławczej, czego bezzasadnie nie uwzględniono, wskutek czego naruszono prawo do obrony przysługujące oskarżonemu, jako że, jak wynika z treści podjętego wówczas rozstrzygnięcia Sądu Odwoławczego, procedowanie dnia 5 listopada 2020 r. doprowadziło do wydania zaskarżonego orzeczenia”.

W związku z powyższym, na podstawie art. 539e § 2 k.p.k., skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi odwoławczemu.

W uzasadnieniu skargi jej Autor wskazał, że „z przebiegu zasadniczej części postępowania przed Sądem Odwoławczym, na tymże etapie postępowania doszło do naruszenia fundamentalnej gwarancji procesowej oskarżonego, jaką niewątpliwie jest prawo do obrony”.

W odpowiedzi na złożoną skargę, Prokurator Okręgowy w S. wniósł o pozostawienie jej bez rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga obrońcy P. K. jest niedopuszczalna.

Przepis art. 539a § 3 k.p.k., wymienia podstawy wniesienia skargi na wyrok sądu odwoławczego o charakterze kasatoryjnym. Katalog tych podstaw, ze względu na posłużenie się zwrotem "wyłącznie", jest zamknięty i obejmuje jedynie dwie podstawy, tj. naruszenie art. 437 k.p.k. (chodzi tu o jego § 2 zd. 2) oraz zaistnienie bezwzględnych podstaw odwoławczych z art. 439 § 1 k.p.k. Toteż skarga, w której nie sformułowano zarzutów mieszczących się w katalogu ww. podstaw, jest niedopuszczalna. Nie jest też dopuszczalna skarga, w której co

prawda podnosi się literalnie naruszenie przez sąd odwoławczy art. 437 § 2 k.p.k., ale jednocześnie w opisie uchybienia, jakiego miał się dopuścić ten sąd wydając wyrok kasatoryjny, wskazuje się na inne naruszenia prawa niż polegające na uchyleniu wyroku sądu I instancji pomimo braku ku temu podstaw ustawowych.

Zgodnie z art. 536 k.p.k., mającym odpowiednie zastosowanie w postępowaniu skargowym (art. 539 f k.p.k.), Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę – co do zasady – w granicach wyartykułowanych zarzutów. Sąd Najwyższy jest zatem związany zarzutami skargi i tylko je ma obowiązek rozważać. Poza granicami zarzutów Sąd Najwyższy kontroluje zaskarżony wyrok kasatoryjny sądu odwoławczego tylko w wypadkach określonych w art. 435 k.p.k. i art. 439 k.p.k. (por. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2019 r., I KZP 1/19, OSNK 2019, z. 6, poz. 30).

W postępowaniu skargowym z mocy art. 539f k.p.k. znajduje odpowiednie zastosowanie przepis art. 531 § 1 k.p.k. oraz art. 530 § 2 k.p.k. Oznacza to, że Sąd Najwyższy powinien pozostawić bez rozpoznania skargę nie tylko wtedy, gdy oparto ją na innych powodach niż wskazane w art. 539a § 3 k.p.k., ale również wówczas, gdy tylko formalnie taką podstawę powołano w skardze, choć w rzeczywistości rozstrzygnięcie jest kwestionowane z innych powodów niż wymienione w tym przepisie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 września 2018 r., V KS 19/18; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 lipca 2019 r., IV KS 31/19). Słusznie zwrócił na to uwagę prokurator w odpowiedzi na skargę.

Przenosząc powyższe na grunt przedmiotowej sprawy stwierdzić należy, że w skardze nie sformułowano zarzutów mieszczących się w katalogu powodów wniesienia tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia, wymienionych w art. 539a § 3 k.p.k. Wyrokowi Sądu odwoławczego zarzucono co prawda „naruszenie art. 437 § 1 k.p.k.”, jednak zidentyfikowane w skardze uchybienie absolutnie nie koreluje z treścią tego zarzutu. Autor skargi ani nie twierdził, że w fazie postępowania odwoławczego zaistniała którakolwiek z bezwzględnych przyczyn odwoławczych, ani też nie wskazał, aby do wydania wyroku kasatoryjnego doszło z naruszeniem art. 437 § 2 zd. 2 k.p.k. Z treści skargi i jej uzasadnienia wynika, że podstaw do wniesienia skargi na wyrok uchylający Sądu odwoławczego obrońca upatruje w

rozpoznaniu sprawy przez Sąd II instancji pod usprawiedliwioną nieobecność obrońcy oskarżonego, co miało doprowadzić do naruszenia prawa do obrony. Jednak naruszenie prawa do obrony w postępowaniu odwoławczym, o ile nie przybiera postaci kwalifikowanej, czyli nie stanowi jednocześnie bezwzględnej przyczyny uchylenia orzeczenia, nie jest podstawą wniesienia skargi. Również z treści uzasadnienia skargi nie sposób wywieść, by przytoczona w niej argumentacja odnosiła się do tego, że sąd odwoławczy wydając kwestionowany wyrok kasatoryjny dopuścił się naruszenia przepisu art. 437 § 2 k.p.k. poprzez uchylenie wyroku Sądu Okręgowego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania pomimo braku ku temu podstaw ustawowych. Jednocześnie wskazana w uzasadnieniu skargi okoliczność (rozpoznania apelacji na rozprawie pod nieobecność obrońcy, którego obecność nie była obowiązkowa), nie mieści się w katalogu bezwzględnych przyczyn odwoławczych.

W związku z powyżej zaprezentowaną argumentacją stwierdzić należało, że skarga na wyrok uchylający Sądu Apelacyjnego, jako oparta na podstawach niewymienionych w art. 539a § 3 k.p.k., jest niedopuszczalna i w związku z tym prezes Sądu odwoławczego (przewodniczący wydziału, upoważniony sędzia) powinien odmówić jej przyjęcia. W przedmiotowej sprawie tak się nie stało, dlatego też Sąd Najwyższy zobligowany był taką wadliwie przyjętą skargę pozostawić bez rozpoznania (art. 539f k.p.k. w zw. z art. 530 § 2 *in fine* k.p.k. i art. 531 § 1 k.p.k.).

Na podstawie art. 527 § 2 k.p.k. w zw. z art. 539f k.p.k. orzeczono o obciążeniu oskarżonego uiszczoną przez niego opłatą w kwocie 750 zł. Choć postępowanie w przedmiocie skargi w ogóle nie powinno się toczyć, zaś upoważniony Sędzia Sądu Apelacyjnego zamiast wzywać stronę do uzupełnienia braku formalnego poprzez uiszczenie stosownej opłaty (k. 2703), winien był odmówić jej przyjęcia, to jednak podzielić należy pogląd, że jeżeli strona, i to przez podmiot fachowy, wniosła niedopuszczalną skargę i ją opłaciła, wywołując postępowanie w jej przedmiocie, choćby jedynie co do jej dopuszczalności, to powinna ponosić koszty tego postępowania wywołanego jej niedopuszczalną skargą (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2018 r., IV KS 2/18).

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w sentencji postanowienia.

